

D. A. Cramer-Schaap en Harm van Veen

Zelf aan het werk

Hier zijn ze weer, de werkjes waarmee je prettig bezig kunt zijn. Je kunt knutselen, een fijne plaat kleuren, een verhaal schrijven, zelf een tekening maken en puzzels oplossen.

Eerst weer het knutselwerk, dat Harm

van Veen dit jaar heeft samengesteld. Alles is zo duidelijk beschreven en getekend dat het jullie zeker zal lukken iets moois te maken.

Veel succes ermee!

D. A. Cr.-Sch.

Allerlei kerstversieringen

„Mijn oom Leo kan alles maken,” beweerde Pim.

„Alles?”, herhaalde z'n vriendje Kees ongelovig, „dat bestaat niet.”

„Nou ja, natuurlijk niet helemaal alles, maar toch erg veel.” En er volgden enige sterke staaltjes van wat oom Leo allemaal kon. Het was timmeren, solderen, schilderen en nog veel meer. „En zaterdag ga ik naar oom Leo. Hij gaat kerstversieringen maken en wij mogen meedoen, m'n zusje en ik.”

„Zou ik ook mee mogen?” vroeg Kees, toch wel onder de indruk van Pims woorden.

„Dat vind-ie vast wel goed,” dacht Pim. Zo gebeurde het dat Nel, Pim en Kees die zaterdag al vroeg bij oom Leo aanbelden. Tante Margot deed open. „Oom Leo is al in z'n werkplaats, ga er maar heen hoor.” En daar kwamen ze de werkkamer binnen, Pim voorop, gevolgd door z'n vriendje en daarachter Nel, die al wat groter was. Oom Leo had op de grote tafel al een paar scharen klaargelegd en een hele stapel eierkartons.

„U hebt heel wat eieren gegeten,” stelde Pim vast.

„Jawel,” zei oom, „maar niet allemaal op één dag.” Tante Margot heeft de kartons opgespaard en nu kunnen wij er kerstversieringen van maken.”

„Dan moeten ze zeker geverfd worden,” meende Nel, want de vaal-gele kleur van de eierkartons vond ze niet erg kerstachtig.

„Dat zou ook kunnen,” zei oom, „maar er is nog een andere manier om wel de vorm, maar niet de kleur van de kartons te gebruiken, kijk maar.” En uit een doos pakte hij een glimmend metalen rol, net zilver.

„Zilverpapier!” riep Kees. „Dat zit ook om chocolade.”

„Is dat nu zilver of papier?” vroeg Pim.

„Geen van beide,” lachte oom. „Het is héél dun aluminium en het heet eigenlijk aluminium-folie, een lang woord hè?” Nel kende het wel. „Moeder gebruikt het soms in de keuken om etenswaren af te sluiten, weet je wel, Pim? Ik wist niet, dat je daar versieringen van kon maken, het is zo slap en kreukt zo gemakkelijk.”

„Dat moet juist,” vond oom Leo, en hij sneed een dopje van een eierkarton los en vouwde er een stukje folie omheen, de rand van de folie naar binnen in het dopje. „Nu is het een kerstklok geworden.” „Dat kan ik ook,” zei Kees en wilde ooms mes pakken.

„Laat dan Nel eerst maar wat doppen lossnijden, want die is al twaalf jaar en zal niet zo gauw meer in haar vingers snijden,” zei oom.

Even later gebeurde het toch, gelukkig niet diep. Nel kreeg een pleistertje en ging verder, nu wat voorzichtiger. Maar Pim en Kees, die pas negen waren, hadden ontdekt dat je met een schaar ook heel goed de doppen kan uitknippen.

Oom Leo had hun nog een priem en een klosje garen gegeven. Hij liet zien hoe je met de priem een gaatje boven in de dop prikte, het garen er door stak en er een dikke knoop in legde zodat de klok bleef hangen. Soms schoot de knoop toch door het gaatje.

„Je moet er een stukje lucifer onder binden,” zei Nel, „dat kan nooit door het gaatje heen.”

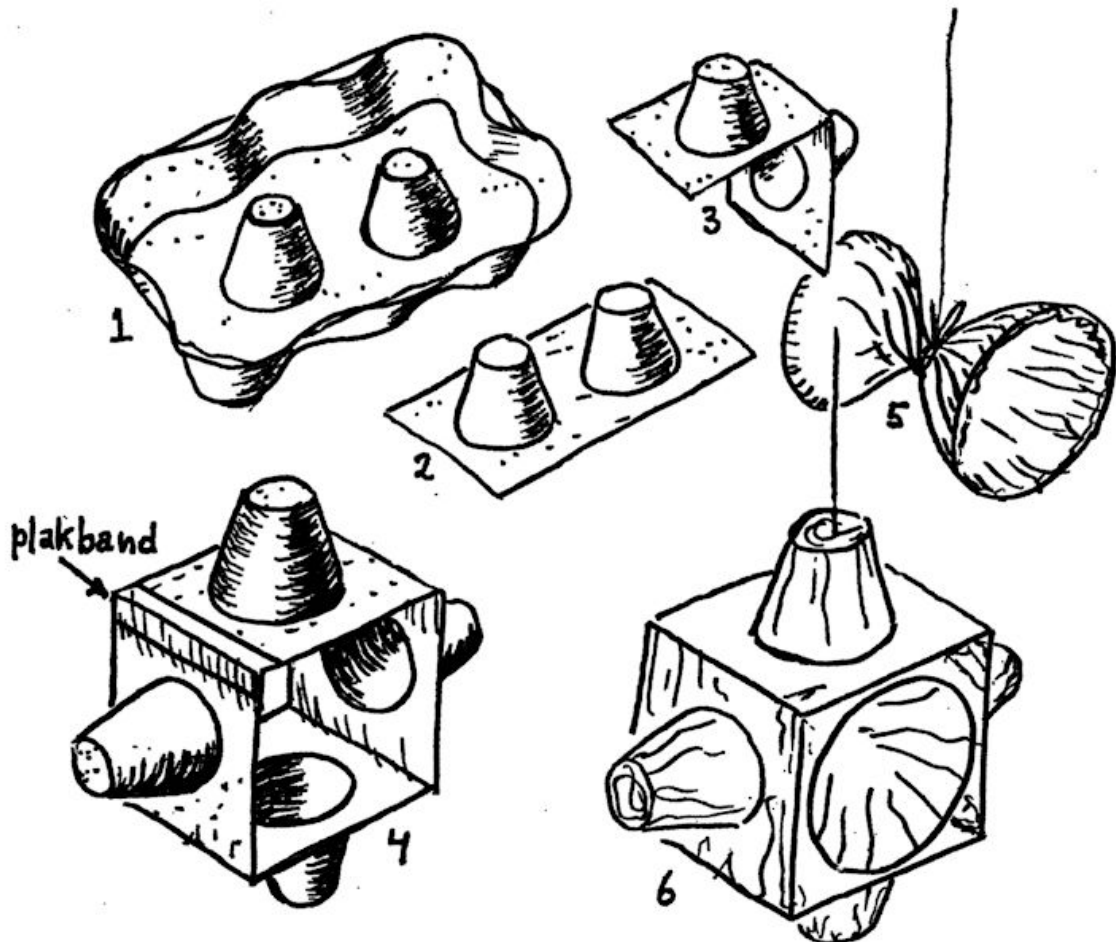
„Ik weet wat,” riep Kees, „ik maak er een lepel onder.”

„Een klepel,” verbeterde oom.

Kees wikkelde een lucifer in folie en bond die aan het garen in het klokje.

Pim had ook iets bedacht. Hij knipte de dop zo uit dat er nog een randje omheen bleef zitten, waardoor zijn klokken een mooiere vorm kregen.

„Jullie zijn alle drie fijn aan het verzinnen,” vond oom Leo. Nu zagen de jongens dat Nel weer een heel andere vorm had gemaakt, helemaal geen kerstklok, maar wel mooi om op te hangen. Het was een soort ster, met plakband en een draad uit verschillende stukken samengevoegd. Dat ging zo:

Twee stukken met elk twee doppen had Nel in het midden gevouwen en met plakband tegen elkaar gezet, zodat een soort doos zonder bodem ontstond. Dit geheel werd eerst in folie gewikkeld met de rand van het folie naar binnen. Toen was het eerste deel klaar. Daarna werden twee doppen in een stuk folie gerold met de punten tegen elkaar en de rol in elkaar gedraaid. Daardoor was het midden dun geworden.

Nel bond er een draad omheen. Dit tweede deel schoof ze in het eerste, nadat zij eerst de draad door een gaatje in de top had gestoken. (zie de tekeningen).

Het was een heel mooie kersthanger geworden en toen de beide jongens zagen hoe Nel er nog een maakte, gingen ze dat ook eens proberen. Het bleek wel lastiger dan hun kerstklokjes, maar het lukte toch.

En wat deed oom Leo intussen? Hij had niet minder dan twaalf doppen aan elkaar gelijkend, zo dat een soort bal ontstond waarvan alle punten van de doppen het midden vormden en de ronde openingen naar buiten staken.

„Nu nog zilverpapier erom,” zei Kees, maar oom dacht dat deze vorm daarvoor niet zo geschikt was.

„Dit kun je leuk verven,” vond Nel.

„Elke holte weer in een andere kleur.”

„Dat zou je best netjes kunnen doen,” zei oom Leo, „en toch heb ik nog een ander idee.”

Oom Leo nam een vel tekenpapier en een passer en tekende een cirkel met een passer-opening van 10 cm. Door kruisende middellijnen verdeelde hij de cirkel in

vier gelijke delen en knipte die vier stukken uit. Daarna deed hij hetzelfde nog eens en nog eens. Toen had hij twaalf stukken.

Vervolgens rolde hij een van de stukken op tot een spitse kegel. Daarna bracht hij zorgvuldig een beetje tubelijm aan langs de rand van een der rechte zijden, behalve vlak bij de punt. Nu plakte hij de randen over elkaar zodat de overslag bij de open kant ongeveer 1 cm was. Die overslag liep naar de punt op niets uit. Toen oom er nog een had gemaakt deed Nel de volgende en met vereende krachten kwamen al gauw de negen andere klaar.

Tegen elk der twaalf aaneengelijmde doppen werd nu een kegel geplakt. Dat

duurde wel even, want een volgende kegel kon pas worden aangebracht nadat de vorige goed vast zat en lijm heeft nu eenmaal tijd nodig om te drogen.

Maar ten slotte werden alle moeite en geduld beloond met een mooie witte, twaalfpuntige ster.

„Hoe moeten we die ophangen?” vroeg Pim.

„Heel gemakkelijk,” zei oom Leo, „in het midden zijn er nog openingen tussen de kartonnen doppen. Daar kun je een

draad door steken. Bind er een lucifer aan en de ster blijft hangen.”

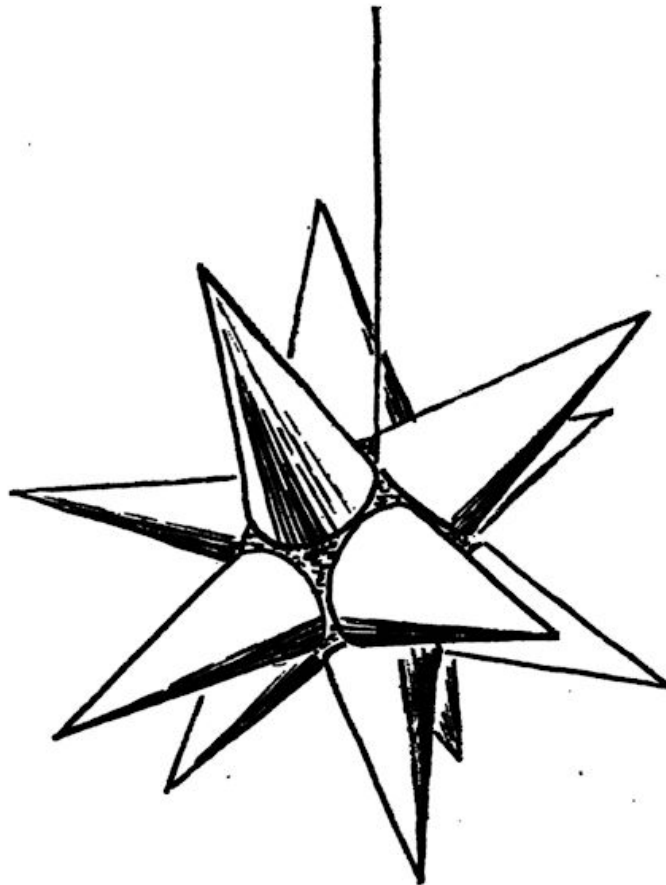
„Ik geloof dat een witte ster beter bij kerstmis past dan een gekleurde,” zei Nel.

„Waarom zitten er juist twaalf punten aan die ster?” vroeg Kees.

„Omdat dat precies uitkomt met de vorm van de eierkartons,” vond Pim.

„Dat kwam mooi uit,” gaf oom Leo toe, „maar toch is twaalf wel een bijzonder getal.”

H. v. V.

*Eerste opgave. De kleurplaat
(los bijgevoegd)*

De herders in het veld

De herders worden wakker van het stralende licht van de ster. Een fijne plaat om te kleuren, met krijt, kleurpotlood.

pastel of waterverf. Maak er maar iets moois van.

Tweede opgave

Kerstversje met tekening

In plaats van jullie te vragen om een tekening bij een bekend kerstversje, pakken wij het dit jaar weer eens anders aan. Zoek een bekend versje dat je mooi vindt en maak er een tekening bij. En als je

heel knap bent, mag je ook zelf een kerstversje maken en daarbij tekenen. Als ik denk aan de prachtige inzendingen van vorig jaar, verheug ik mij al op wat ik dit jaar te zien zal krijgen!

Derde opgave

Lange zinnen

De 'lange zin' voor de kinderen tot en met elf jaar is het begin van een kerstliedje; hij bestaat uit 77 letters. Schrijf de getallen 1-77 ruim en duidelijk naast elkaar op een papier; dan probeer je de gegeven woorden te vinden. Als je een woord hebt, schrijf je het apart

op (want je moet de gevonden woorden ook vermelden bij je inzending), en daarna zet je elke letter onder zijn eigen getal.

Als het goed gaat, mag je ook opgave 3 b proberen te vinden. Hier zijn de gegevens:

Opgave 3 a

62-33-46-58-43-71-18-65-29-48-72 kan men in veel kerstbomen vinden.

48-35-76-37-69-23-55-49 een getal.

14-72-44-30-38-59-51-60-16-22-74-56 iets dat veel kleine jongens graag willen worden.

1-74-63-7 lichaamsdeel

52-42-4-25-62-56 lompen.

22-74-61-12-3-10-67-50 naam van een prinses.

12-6-39-22-22 iemand die bekende sprookjes heeft verzameld.

57-39-45-11-24-34-12 dag van de week.

47-26-2-70-42-66-38-55-6 voedsel voor speciale diersoort.

75-17-45-21 geldstuk.

16-32-22-14-54-34-27-64-77 beroemde schilder.

73-9-41-5-20 zij kwamen het kindje Jezus bezoeken.

8-15-71-27-31-60-6-36-53-68 plaats waar men veel kippen bij elkaar vindt.

28-40-6-11-19-51-61-13-30 doet men elke Kerstboom.

De lange zin voor de kinderen van twaalf jaar en ouder is een héél lange zin: 118 letters. Het is een stukje van een gedicht van J. W. F. Werumeus Buning; het is in 1927 gemaakt, en daarom wordt de buigings-n er nog in gebruikt. Als je niet

weet wat dat is, zal je het wel begrijpen als je de 'lange zin' gevonden hebt. Denk je er aan dat je ook de gevonden woorden inzendt? Als je (de) zin hebt, mag je ook opgave 3 a maken. Hier is nu:

Opgave 3 b

89-13-78-106-32-93-87-9 een groot profeet.
112-84-65-14-73-67-98 dat zijn eb en vloed.
88-82-48-71-117-90-13-76-19 stad aan de Ooster Schelde.
49-21-15-30-118-17-45-100 alleen-spraak.
81-69-2-95-114-35 rangtelwoord.
2-36-12-27-79-42-98-37-39-111-57 wat hoorden de herders?
102-6-44-108-13-116-39-103 paddestoel.
46-33-56-40-47-16-41-71-105-49 openbaar vervoermiddel in het begin van deze eeuw.
28-11-3-58-91-59-1-35-96 plaats in Palestina.
44-83-26-4-90-35-111 kun je horen in

de Kerstnacht.
55-66-50-31-99-62-95-34-2-68 klasse der gewervelde dieren.
77-24-71-38-16-86-67 rivier in Zuid-Holland.
111-5-70-9-80-107-10-83-18-74-34-115-8-113-94 een jongen, die een reis op een gans maakte.
25-101-53-110-85-24-28-2-95-71 sterrebeeld.
61-92-54-80-60-54-29-97-80 bloem die in de winter bloeit.
75-45-113-22 verwachting van iets goeds.
7-117-51-71-109-63-72-105-12 dan denkt men extra aan de dieren.
23-33-52-76-104 vrucht van een palm.
20-26-103-39-64-92-43 rondzwervende herdersstammen.

Vierde opgave. De verhalenplaat

Een tocht naar het hertenkamp

Je ziet al waarom de kinderen de herten gaan bezoeken. Hoe zijn ze er gekomen? Hoe heten ze? Waar moet je vooral aan

denken bij het voeren? Wat zou er anders gebeuren? Bedenk maar een mooi verhaal.

Verstopte kerstwoorden

„We hebben een raadsel voor het kerstboek gemaakt!” riepen de kinderen, toen ik vanmiddag thuis kwam. Of eigenlijk, één van de kinderen riep dat; een ander riep: „We hebben een kerstverhaaltje gemaakt!”, en weer een ander: „We hebben allemaal kerstwoorden verstopt!”

Omdat ze nogal door elkaar schreeuwden, verstond ik er niet veel van, en begrijpen deed ik het nog veel minder. En dat werd er niet beter op toen ik eindelijk in mijn stoel zat en het verhaaltje onder mijn neus geduwd kreeg.

Ik zal het jullie ook laten lezen; dit is het:

Het is jaren her; de Romeinen regeerden over Palestina.

De koningen kwamen gelopen van ver.

De ster hadden ze eerst al gezien.

De os en de ezel, die bij elkaar stonden, keken naar het kindje.

Het kindje had roze wangetjes, zwarte oogjes, en ook lokjes op zijn voorhoofd.

De engelen zongen liedjes ter ere van het kindje.

Wie 'r ook kwam, het kindje lachte hem vriendelijk toe.

„Ik vind het eigenlijk niet zo'n bijzonder verhaaltje,” zei ik. „Het kerstverhaal is natuurlijk altijd mooi, hoe je het ook vertelt; maar vinden jullie dit nu iets voor het kerstboek?”

Ze begonnen meteen weer allemaal tegelijk te praten. „Je snapt het niet!” „'t Is een raadsel!” „Er zitten allemaal kerstwoorden in!”

„Kerstwoorden?”

„Nou ja, woorden die met Kerstmis te maken hebben; dingen die je voor de kerstboom gebruikt of woorden die in het verhaal voorkomen.”

„Die in het kerstverhaal voorkomen? Ja, allicht zitten die erin!” zei ik. „Op die manier staan er in dat verhaaltje alléén maar kerstwoorden.” „Hè, doe nu niet zo flauw! We zeiden toch al dat we ze *verstopt* hebben. In elke zin zit er één.” Meer heb ik niet van ze te horen gekregen. Begrijpen jullie wat ze bedoelen?

Een programma maken

Kerstfeest vieren met de hele zondagschool is een gróót feest; misschien wel het grootste van het hele jaar.

En wanneer je al eens mee naar de kerk gaat, kan de kerstmorgen daar ook vol zijn van een feestelijkheid die je eigenlijk nergens anders kunt vinden.

Maar het allermooiste is toch wel de viering thuis met de hele familie, verwanten die anders niet zo dikwijls komen, vrienden en vriendinnen.

Zou het nu niet leuk zijn, wanneer het 'Licht Schijnt Overal' daar ook nog toe zou kunnen bijdragen?

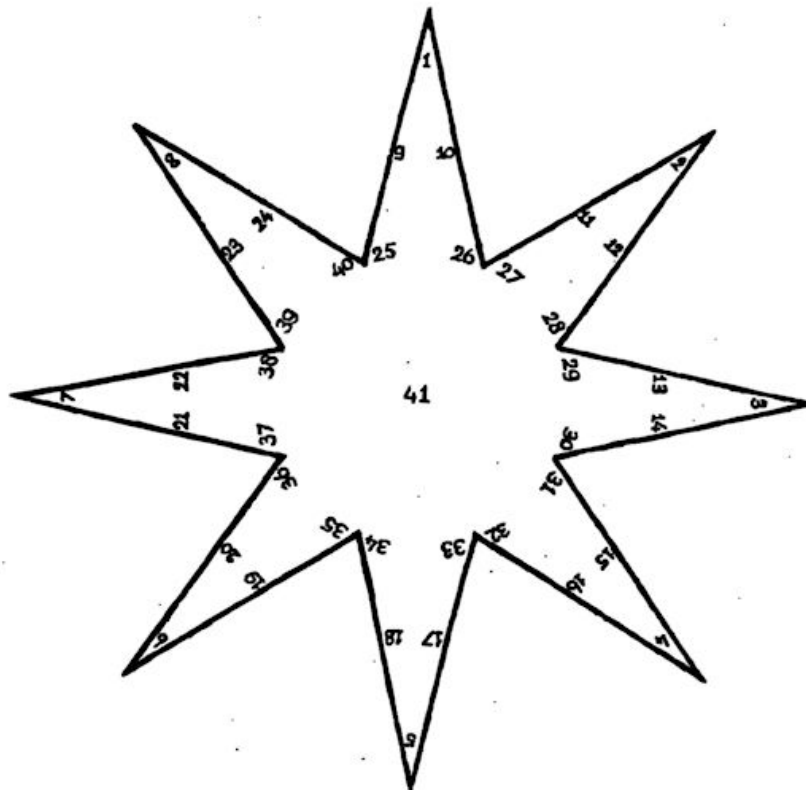
Op de grote avond moet er een programma zijn, dat wil zeggen: je moet weten

wie er wat doen zal en wanneer. En ook moeten alle aanwezigen zo'n beetje weten wat hun te wachten staat.

Er moet dus een programma zijn - en het moet rondgedeeld kunnen worden. Twee mooie opgaven dus:

a stel een programma samen, waar al de familieleden op een of andere manier in betrokken zijn: som dus in volgorde op wat er gebeurt en wie het doet. Ook de lekkere dingen en hun bereiders moeten niet worden vergeten.

b maak een mooi, sierlijk ontwerp van een programmakaart, waar alles uit opgave a in volgorde op geschreven of getikt kan worden.

Zevende opgave

Ster-puzzel

De drie koningen zochten de weg naar de stal, waar het Kindje geboren was; zij werden geleid door een stralende ster, die boven de stal bleef staan.

Nu wordt er in verschillende streken van ons land op Driekoningendag door de kinderen een ster geplakt van doorzichtig papier. Als ze het heel mooi willen doen, maken ze die ster zó, dat er een lichtje in kan branden. En als ze het nóg mooier willen doen, dan proberen ze de ster zo te maken dat hij kan draaien.

De ster van onze puzzel moet ook draaien. Eerst schrijf je alle woorden op, die je

uit de omschrijving moet trachten te vinden. Deze woorden bestaan alle uit drie letters. De eerste letter van ieder woord zet je bij het bijbehorende nummertje in de ster, en dan ga je maar draaien en je kijkt wat al die letters te lezen geven: de opdracht die met deze puzzel verband houdt.

Als je er zin in hebt, kun je ook zelf een ster plakken en proberen hoe je hem aan 't draaien kunt krijgen.

Omschrijving van de woorden, dus elk drie letters:

- 1 hemellichaam
- 2 lichaamsdeel
- 3 getal
- 4 huisdier
- 5 boom
- 6 nog een boom
- 7 deel van een ei
- 8 knaagdier
- 9 bewoner van een deel van W.-Europa
- 10 getal
- 11 wordt op het hoofd gedragen
- 12 boom
- 13 grappenmaker
- 14 boom
- 15 woont in een klooster
- 16 iets heel zwarts
- 17 plaats in Gelderland
- 18 rivier in Egypte
- 19 viervoetig dier
- 20 hoge berg, ook bergweide
- 21 iets kleverigs

- 22 jongensnaam
- 23 deel van een schoen
- 24 lichaamsdeel
- 25 kledingstuk
- 26 vaartuig
- 27 kledingstuk
- 28 schadelijk insekt
- 29 bijbelse vrouwen naam
- 30 lang stuk hout
- 31 muzieknoot
- 32 wordt bij bierbereiding gebruikt
- 33 meisjesnaam
- 34 familielid
- 35 rivier, die ook in Nederland voorkomt
- 36 vogel
- 37 soort van woonschip
- 38 moet uitgerekend worden
- 39 deel van een vrucht
- 40 vierhandig dier
- 41 iets wits, dat 's winters soms de bomen bedekt

Een uur in het 'Licht-schijnt-overal-bureau' of: waar je aan denken moet

Konden jullie allemaal zo omstreeks 19 januari maar eens op het 'Licht-schijnt-overal-bureau' komen kijken hoe het daar toegaat.

Daar zit ik met mijn ijverige secretaris aan een grote tafel de stapels inzendingen te beoordelen. Daar komt heel wat voor kijken!

Hoor, daar gaat de bel: mijn secretaris snelt naar de voordeur. Hij blijft lang weg. „Wat wàs er?” vraag ik als hij eindelijk terugkomt.

„O, weer een geweldig pak inzendingen. Het is net of ze allemaal tot de laatste dag wachten. En ook weer een paar *zonder postzegel of te laag gefrankeerd*. Die moest ik natuurlijk terugsturen; *die kunnen we niet nemen*. Jammer; er waren misschien heel mooie bij . . .”

„Ja, jammer. Als de andere nu maar in orde zijn.”

„'t Is te hopen. Vorig jaar ontbrak er nog wel eens wat aan, weet je nog wel? Sommigen hadden zelfs *vergeten hun leeftijd op te geven*, waardoor het erg moeilijk, ja eigenlijk zelfs onmogelijk werd het werk juist te beoordelen . . .”

„Ja, en die domoren die *met potlood geschreven hadden* dat helemaal uitgevlekte en niet met een ballpoint of een pen, zodat we ongeveer de helft niet konden lezen!”

„Geef eens hier, laat eens zien wat er is gekomen. Allemaal kleurplaten en ook de verhaaltjes . . . mooie zijn er bij! Hier, deze is slordig en afgeraffeld, en de kleuren komen helemaal niet uit met wat er in het verhaal over gezegd wordt. Die krijgt natuurlijk geen prijs. Maar kijk *déze eens*, is dat niet een prachtstuk?”

„Ja, mooi, maar zou die Elsje dat nu zelf gedaan hebben, of zou een liefhebbende zorgzame moeder of vader er ook een belangrijk aandeel in gehad hebben? Dan kunnen wij natuurlijk nooit weten waar we aan toe zijn. *De prijzen zijn niet voor knappe vaders en moeders, maar voor de hun best doende kinderen bestemd!*”

„En hier, kijk eens, van Michiel uit Vlissingen, die het vorige jaar ook mee heeft gedaan. Hij wil zijn plaat terug hebben . . .”

„Zit er een postzegel los in, voor terugzending?”

„Nee, nergens te vinden.”

„Jammer, want nu krijgt hij zijn plaat natuurlijk niet. *Alleen de kinderen die een losse postzegel insluiten sturen we ze terug*, en dat doen de meesten dan ook.”

„Hier, deze is wel bijzonder mooi! Wat een werk heeft dat meisje van al die versierende tekeningetjes gemaakt, en dat bij alle opgaven! Ze heeft niet alle oplossingen ingezonden, maar deze kleurplaat en het verhaaltje zijn toch van genoeg betekenis om haar voor een prijs in aanmerking te laten komen. Hoe heet ze?”

„Willy van den Brink.”

„Willy van den Brink? Heeft die het vorig jaar ook niet meegedaan? Kijk eens in het boek.”

„Jawel, hier staat het: Willy van den Brink. Maar dat is geen meisje, dat is een jongen!”

„Ja, *hoe kunnen we dat zomaar weten, als ze het er niet bijzetten*. Dat kunnen we toch niet ruiken! Zulke namen als Cor of Hans of Willy kunnen van jongens of meisjes zijn.”

„Nu, meestal stáát het er ook wel. Kijk hier eens: een heel dikke enveloppe. Daar zitten vast méér inzendingen in.”

„Ja hoor, een hele stapel. En alles netjes op afzonderlijke papiertjes, zoals we hebben gevraagd. Het is van dat grote gezin uit Midsland, die ieder jaar meedoen. Die kennen het klappen van de zweep nu wel zowat, en die hebben voor al de andere kinderen een kleurplaat bij uitgeverij Ploegsma, Keizersgracht 616, Amsterdam-C aangevraagd, dan kunnen die ook allemaal meedoen en er een inzenden, die van vijf en die van veertien. Nu maar eens uitzoeken welke de mooiste is. Och, met zijn allen zullen ze toch zeker wel voor een prijs in aanmerking komen, net als vorige jaren.”

„Die Midslanders, ja, die hebben al eens een prijs gehad. Al twee keer geloof ik. Kijk eens op de lijst van de bedankjes. Neen, daar staan ze niet op, maar het zit zó: ze hebben wel een prijs gehad maar ze hebben niet de moeite genomen er de ontvangst van te berichten en ervoor te bedanken. Nu, als ze dat er niet voor over hebben, dan kunnen ze het mooiste werk van de wereld insturen, ze krijgen niets. Daar hebben ze het zelf naar gemaakt.”

„Nu, dat was weer een heel werk. Morgen de laatste dag: 20 januari. Dan gaat het boek dicht tot het volgende jaar, en wie nog niet ingezonden heeft, vist achter het net. We kunnen ook niet over wat we besloten hebben allerlei briefjes ontvangen, lezen en beantwoorden. Het blijft zoals het beslist is en daarmee uit. We kunnen niet aan de gang blijven!”

„Als ze nu allemaal maar het goede adres weten: *Mevrouw D. A. Cramer-Schaap, Dijkhuizerweg 22, Epe (Gld)*. Voor ons wordt het zo langzamerhand een hele schare vrienden en vriendinnen, voor ons, maar ook voor *Het Licht Schijnt Overal!*

